

PŮDA A BIOTA
21.11.2024

Seminář č. 9

Mgr. Veronika Korvasová

Historie ochrany přírody v Česku

- První snaha o ochranu přírody = obory pro divokou zvěř (od 14. století budovány šlechtici)
- Větší zájem o ochranu přírody až od 19. století, aby se uchránily extenzivnímu využívání přírodních zdrojů
- Dříve byl ale obrácený postup – vyhlášení rezervací tam, kde byla přírody výrazně poškozena, takže zde byl omezen přístup člověka a zakázáno hospodaření
- 1838 – vyhlášeny nejstarší přírodní rezervace v Česku: Žofínský prales, Hojná Voda – oboje na panství Buquoyů
- 1858 – vyhlášena přírodní rezervace Boubínský prales – na panství Schwarzenbergerů
- 1903 – první přírodní rezervace na Moravě: Keprník-Vozka – panství Lichtensteinů
- 1955 – vyhlášení první chráněné krajinné oblasti: Český ráj
- 1963 – vyhlášení prvního národního parku: KRNAP

Otázka za zlatého bludišťáka:
Jaký je nejstarší národní park na světě?

Důležité zákony nebo úmluvy, podle kterých se řídí ochrana přírody u nás

- 1956 – zákon č. **40/1956 Sb.**: byl velice stručný, a spíše proti prostým občanům, než třeba velkým podnikům. Dáno tím, že omezování průmyslu a zemědělství nebylo v zájmu tehdejšího režimu (dokonce se otevřeně mluvilo o boji s přírodou).
- 1992 – zákon č. **114/1992 Sb.**, o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Doplnují ho dvě vyhlášky č. 395/1992 Sb. a č. 175/2006 Sb.
- Rozlišujeme obecnou a zvláštní ochranu přírody.

Nástroje obecné ochrany přírody (ArcGIS)

- přírodní park – velké území vyhlášené k vizuální ochraně krajinného rázu
- významný krajinný prvek – menší území k ochraně krajinného rázu
- územní systém ekologické stability – síť míst s vyšším stupněm ekologické stability (<https://nature.cz/uses>)
- ochrana dřevin rostoucích mimo les
- ochrana jeskyní a paleontologických nálezů

Kategorie druhové ochrany (zvláště chráněné druhy)

- kriticky ohrožený druh
- silně ohrožený druh
- ohrožený druh

Kategorie územní ochrany (zvláště chráněná území v Česku)

- národní park (4)
- chráněná krajinná oblast – (26)

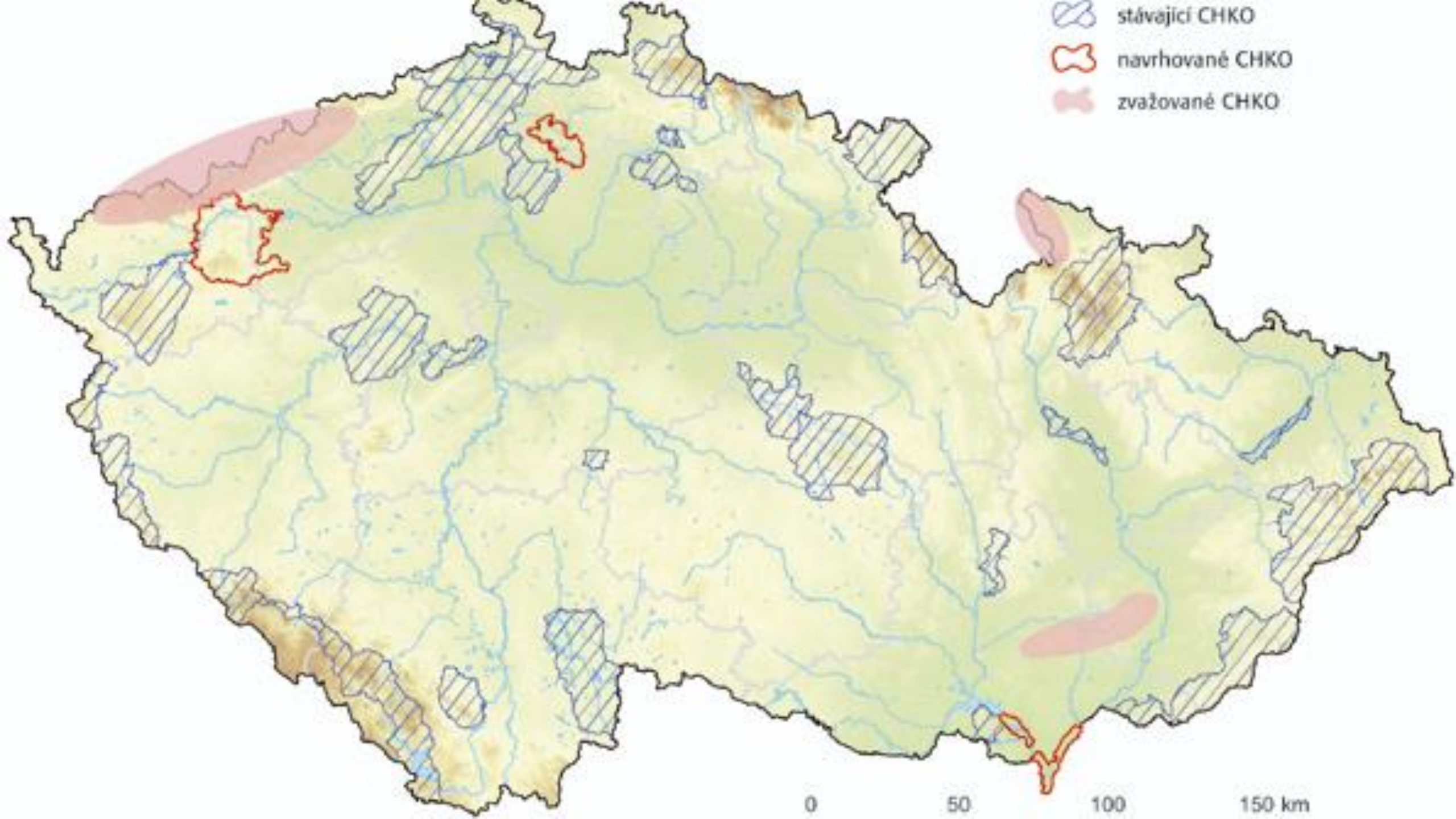
Velkoplošné

- národní přírodní rezervace
- národní přírodní památka
- přírodní rezervace
- přírodní památka

Maloplošné

Úkol – Obrysová mapa Česka s chráněnými územími

Velkoplošná chráněná území

Maloplošná chráněná území

Zdroj:
Cenia.cz

Plánované/zvažované CHKO v Česku

- Krušné hory: <https://ct24.ceskatelevize.cz/usteckykraj/3581461-krusne-hory-se-zrejme-dockaji-chranene-krajinne-oblasti-navrh-projednava> ; <https://www.novinky.cz/clanek/ekonomika-z-krusnych-hor-bude-nejvetsi-chko-v-cesku-40479014>
- Soutok Moravy a Dyje: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/regiony/ministerstvo-zahajilo-proces-k-vyhlaseni-chko-v-oblasti-soutoku-moravy-a-dyje-2422>
- Chřiby a Žďánický les (Středomoravské Karpaty)
- Novohradské hory
- Střední Poohří
- Jihlavské vrchy

Příští týden (čtvrtek 28.11.)

Semináře se nekonají – budou pouze konzultace k dokončení vašich seminárních prací!

- **Odevzdání seminární práce do půlnoci neděle 1.12.!!!**
- **Odevzdávejte i opravy cvičení č. 1 a 2!**